

Magyartanár MA **Zárószigorlat-tételek**

IRODALOM ZÁRÓSZIGORLATI TÉTELEK A TANÁRI MA-sok számára, 2012 júniusától

A vizsgán egy tételt kell húzni. Minden tétel A/ és B/ részből áll. A feleletben rövid áttekintést követően a választott szerzőkről művekről, műfajokról kell beszámolni, személyes érdeklődés alapján.

- 1) A/ Régi és új műfajok a magyarországi irodalomban a 16. században (késő-középkor, reneszánsz és reformáció)
B/ Regénytípusok a 19. század második felének világirodalmában (Rövid áttekintés és választott szerző alapján.)
- 2) A/ A magyar nyelvű költészet alakulástörténete a reneszánsztól a rokokóig (Balassitól Faludiig)
B/ A 20. század meghatározó irodalomelméleti irányzatai
- 3) A/ A barokk próza magyar változatai (Pázmány, Zrínyi, Mikes és további alkotók)
B/ Az irodalom és a társművészetek (Két különböző korszak és szerző alapján.)
- 4) A/ A magyar líra alakulástörténete Csokonaitól a 19. század végéig
B/ Regénytípusok a 20. századi világirodalomból (Rövid áttekintés és választott szerző alapján.)
- 5) A/ Az epika (próza-nagyepika) alakulásának állomásai Kármántól a 19. század végéig
B/ Az epigramma, az elégia és a szonett a világirodalomban
- 6) A/ Az irodalom intézményei és a dráma története a testőríróktól a 19. század végéig
B/ A Biblia a világirodalomban
- 7) A/ A modernitás korának költészete az 1960-as évekig
B/ Az ókori és a barokk eposz műfajelméleti lehetőségei
- 8) A/ Az epikai műfajok irányai a modern magyar irodalomban a 19. század végétől az 1960-as évekig
B/ Az irodalom fogalmának változásai
- 9) A/ A kritikai gondolkodás változatai a magyarországi modernitásban (esszék, tanulmányok)
B/ Az antik mitológia továbbélése a világirodalomban
- 10) A/ A magyar próza alakulása az 1960-as évek végétől napjainkig
B/ A felvilágosodás és a romantika a világirodalomban
- 11) A/ A magyar líra alakulása az 1960-as évek végétől napjainkig
B/ A színház- és drámatörténet jellegzetességei a világirodalomban (Két különböző korszak és szerző alapján.)
- 12) A/ A magyar dráma a 20. században
B/ Világirodalmi hatások jelentős magyarországi szerzők munkásságában

AJÁNLOTT IRODALOM:

- 1) *A magyar irodalom története*, I–III, főszerk. SZEGEDY-MASZÁK Mihály, Bp., Gondolat, 2007.
- 2) *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*, főszerk. SIPOS Lajos, Bp., Krónika Nova, 2006.
- 3) Valamennyi korábbi irodalomtudományi kollokvium tételjegyzékéből választott szakirodalom.

NYELVÉSZETI ZÁRÓSZIGORLATI TÉTELEK A TANÁRI MA-sok számára, 2012 júniusától

A témakörökre az egyetemi tanulmányok alapján kell felkészülni. A tételek után következő szakirodalom csupán támpontokat adhat e munkához.

1) A mai magyar standard köznyelv fonetikai rendszere és legáltalánosabb fonológiai törvényszerűségei

FORRÓ ORSOLYA: Hangtan I–II. (Kéziratos jegyzet.)

KENESEI ISTVÁN (szerk.): A nyelv és a nyelvek. Ötödik, javított, bővített kiadás. Bp. 2004. 65–76.

KASSAI ILONA: A fonetikai háttér. In: KIEFER FERENC (szerk.): Strukturális magyar nyelvtan. II. Fonológia. Bp. 1994. 581–665.

SIPTÁR PÉTER: Hangtan. In: KIEFER FERENC (szerk.): Magyar nyelv. Bp. 2006. 28–53.

2) A mai magyar standard köznyelv szófaji rendszere (a rendszerezés problémái, a szófaji csoportok jellemzése) és morfémaszerkezeteinek elemzési szempontjai

KESZLER BORBÁLA (szerk.): Magyar Grammatika. Bp., 2000. 35–346.

KIEFER FERENC: Alaktan. In: KIEFER FERENC (szerk.): Magyar nyelv. Bp. 2006. 54–79.

KENESEI ISTVÁN: Szófajok. In: KIEFER FERENC (szerk.): Magyar nyelv. Bp. 2006. 80–109.

3) A mai magyar standard köznyelv legismertebb mondattani modelljei és azok elemzési szempontjai

KESZLER BORBÁLA (szerk.): Magyar Grammatika. Bp., 2000. 347–554.

É. KISS KATALIN: Mondattan. In: KIEFER FERENC (szerk.): Magyar nyelv. Bp. 2006. 110–148.

4) A stilsztika alapfogalmai és vizsgálati módszerei; a stilsztika mint határtudomány

GÁSPÁRI LÁSZLÓ: A funkcionális alakzatelmélet vázlatja. Budapest–Piliscsaba. 2003.

TOLCSVAI NAGY GÁBOR: Stilsztika. In: KIEFER FERENC (szerk.): Magyar nyelv. Bp. 2006. 628–652.

SZATHMÁRI ISTVÁN (főszerk.): Alakzatlexikon. A retorikai és stilsztikai alakzatok kézikönyve. Bp. 2008.

5) A szövegtan alapfogalmai és vizsgálati módszerei; kapcsolata más tudományokkal

SZIKSZAINÉ NAGY IRMA: Leíró magyar szövegtan. Bp. 1999.

TOLCSVAI NAGY GÁBOR: Szövegtan. In: KIEFER FERENC (szerk.): Magyar nyelv. Bp. 149–174.

6) A jelentéstan alapfogalmai és legismertebb modelljei

SZENDE TAMÁS: A jelentés alapvonalai. (A jelentés a nyelvi kommunikációban). Bp. 1996.

PUSZTAI FERENC: Szójelentés-történet. In: KISS JENŐ – PUSZTAI FERENC (szerk.): Magyar Nyelvtörténet. Bp. 2005. 851–893.

7) A nyelvi változás. A nyelvtörténet alapkérdései és módszerei

KISS JENŐ – PUSZTAI FERENC (szerk.): Magyar Nyelvtörténet. Bp. 2005.

CSER ANDRÁS: A történeti nyelvészet alapvonalai. Piliscsaba. 2000.

GERSTNER KÁROLY: A magyar nyelv szókészlete. In: KIEFER FERENC (szerk.): Magyar nyelv. Bp. 2006. 437–480.

8) A nyelv(ek) és nyelvváltozat(ok) problematikája, az erre vonatkozó alapfogalmak és kutatási módszerek

WARDHAUGH, RONALD: Szociolingvisztika. Bp. 1995.

KISS JENŐ (szerk.): Magyar dialektológia. Bp. 2001.

KONTRA MIKLÓS: A magyarországi magyar nyelvhasználat variabilitásáról. In: KIEFER FERENC (szerk.): Magyar nyelv. Bp. 2006. 577–594.

Piliscsaba, 2011. október 3.